

Helsingin seudun MAL-sopimus 2020-2023

Seurantakatsaus 2022

30.5.2022

ara
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus

 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

 Väylävirasto Trafikledsverket

 Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

 VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

LVV
LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

 HSL
HRT

 Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Seurantakatsauksen sisältö:

- Tiivistelmä MAL-sopimuksen toimenpiteiden seurannasta 2021 (diat 3-5)
- MAL-sopimuksen tavoitteiden ja kehittämisspolkujen toteutumisen seuranta (diat 6-9)
- **Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä (diat 10-20)**
 - Tiivistelmätaulukko toimenpiteiden toteutumisesta 2021 (maankäyttö)
 - Asuntokaavoitustuotanto ja sen sijoittuminen
 - Asuntokaavoitustavoitteiden toteutuminen
 - Valtion kunnallistekniikan avustukset ja kiinteistöomaisuuden luovutukset asumiskäyttöön
 - Tiivistelmätaulukot toimenpiteiden toteutumisesta 2021 (liikenne)
- **Asuminen ja elinympäristön laatu (diat 21-29)**
 - Tiivistelmätaulukot toimenpiteiden toteutumisesta 2021 (asuminen)
 - Asuntotuotanto ja tavoitteiden toteutuminen
 - Asuntotuotannon sijoittuminen
 - ARA-tuotanto
 - Valtion käynnistysavustukset ja A-Kruunun asuntotuotanto
 - Asunottomuuden puolittaminen
- **Muut sopimuksen toteuttamisen kannalta tärkeät toimenpiteet (diat 30-32)**
- Lisätiedot

Tiivistelmä MAL-sopimuksen toimenpiteiden seurannasta 2021

Tiivistelmä toimenpiteiden seurannasta (1/2): Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

- Asumisen kaavojen kerrosalasta 94 % (tavoite 90 %) sijoittui MAL 2019-suunnitelmassa määritellyille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille.
- Valtio on myöntänyt seudun kunnille sovitusti kunnallistekniikan avustuksia (15,7 milj. €). Korkotuettujen asuntojen käynnistysavustuksia myönnettiin 17,4 milj. € (tavoite 20 milj. €).
- Liikennejärjestelmän toimenpiteet ovat edenneet pääosin hyvin. Espoon kaupunkiradan toteutus, pääradan Pasila-Riihimäki-välin 2. vaihe sekä Helsinki-Pasila välin toimenpiteet, kaikki ratikkahankkeet sekä metron kapasiteetin nostoon liittyvät toimenpiteet etenevät suunnitellusti.
- Valtio on myöntänyt avustuksia vuodelle 2021 joukkoliikennetoimijoille julkisen henkilöliikenteen palveluiden järjestämiseen MAL-sopimuksen mukaisesti sekä erillisellä joukkoliikennetuella. Joukkoliikenteen taloustilanne on ollut koronapandemian ja sen aiheuttaman matkustajamäärien ja lipputulojen romahduksen takia erittäin vaikea edelleen koko vuoden 2021. Palvelutaso on kuitenkin pidetty edelleen vakaana.
- Sekä KUUMA-seudun että Espoon KUHA-hankkeet etenevät sovitusti. Valtionavustusta kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantamiseen kunnan katuverkolla myönnettiin vuonna 2021 Helsingin seudulle n. 6,8 miljoonaa euroa.
- MAL-suunnittelu etenee hyväksytyin puiteohjelman mukaisesti.
- Yhdessä edistettävät toimenpiteet matkaketjujen, raportoinnin, digitalisaation osalta ovat edenneet ja automaation tiekartta valmistui alkuvuodesta 2022.
- Edellytykset sopimuksen toteuttamiseksi ovat olemassa. Seudullisissa toimenpiteissä, muun muassa lähijunaliikenteen varikoiden, raskaan liikenteen palvelualueiden sijaintien sekä Santaradan korvaavan ratkaisun löytämisessä on haasteita.

Tiivistelmä toimenpiteiden seurannasta (2/2): Asuminen ja elinympäristön laatu

- Kunnat asemakaavoittivat 1,57 milj. k-m² asumiseen tarkoitettua rakennusoikeutta vuonna 2021, yli 100 % tavoitteesta.
- Hyväksytyjen asemakaavojen asumiseen varattua kerrosalaa tuli voimaan n. 1,0 milj. k-m².
- Asuntoja valmistui vuonna 2021 reilusti yli vuosittaisen 16 500 asunnon tavoitteen: 19 019 kpl
- Valmistuneista asunnoista 2020-21 94 % oli ensisijaisilla vyöhykkeillä, mikä kertoo myös siitä että ensisijaisten vyöhykkeiden kaavojen toteuttamisedellytykset ovat kunnossa, eikä kaavoituksen ja asuntotuotannon välillä ole pullonkauloja seudullisella tasolla. Kunnittain tilanne toki vaihtelee paljon.
- Valtion tukeman korkotukituotannon osalta ei koko seudun tasolla ole vuosina 2020-21 päästy tavoitteena olevaan asuntojen määrään (tavoite: 9 122 asuntoa, valmistuneita: 7 768, toteumaprosentti: 85 %).
- Osapuolten tulisi yhteistyössä selvittää edellytyksiä nostaa tuetun asuntotuotannon osuutta.
- A-Kruunu Oy on aloittanut tuetun asuntotuotannon myös Helsingin seudulla (46 asuntoa). Tavoitteena on 600 asunnon aloitus vuosittain. Rakenteilla on 567 asuntoa.
- Vuonna 2021 asunnottomia oli Helsingin seudun kunnissa 2 013, reilu 650 vähemmän kuin vuonna 2019. Tavoitteena on asunnottomuuden puolittaminen.

MAL-sopimuksen tavoitteiden ja kehittämispolkujen seuranta

Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä: tavoitteet ja kehittämisspolut

- Yhdyskuntarakenne näyttäisi tiivistyvän asuntotuotannon ja asuntokaavoituksen keskittyessä MAL 2019 –sopimuksessa määritellyille ensisijaisille kehittämissvyöhykkeille, lisäksi hajarakentaminen on ollut marginaalista.
- Yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovituksessa on kehitys mennyt hyvään suuntaan. Työtä tehdään yhdessä valtion ja kuntien kesken. Jotta Helsingin seudun liikennejärjestelmä olisi kestävä, toimiva ja koko seutua palveleva, sitä rakennetaan kokonaisuutena. Maankäytön ja liikenteen yhteensovittamisessa on paljon tarpeita ja toimijoita, jolloin esiin nousee myös yhteisiä ongelmia. Esimerkiksi rataverkko kulkee useiden kuntien läpi ja palvelee koko Helsingin seutua ja koko Suomea, mutta junavarikot sijoitetaan tiettyihin kuntiin, samoin raskaan liikenteen palvelualueet. Hyödyt jakautuvat koko seudulle ja palvelevat myös valtakunnallisesti, mutta osa kunnista kantaa suuremman vastuun järjestelmän toimivuudesta.
- Helsingin seudulla liikenteen kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet hitaasti 2000-luvulla, mutta vuonna 2020 liikenteen päästöt laskivat Helsingin seudulla etenkin koronapandemian aiheuttamien liikkumismuutosten vuoksi. Liikenteen päästöjen vähentämiseen on kuitenkin kiinnitettävä erityisen paljon huomiota, jotta MAL-sopimuksen pohjalla olevat kansalliset ja kansainväliset päästötavoitteet voidaan saavuttaa Helsingin seudulla 2030 mennessä. Myös maankäytön ja asumisen vähähiilisyys on jatkossa kiinnitettävä enemmän huomiota.
- Koronapandemia on vaikuttanut ja vaikuttaa tulevana vuosina merkittävästi joukkoliikenteen talouteen. Joukkoliikenteen lipputulojen romahdus sekä joukkoliikenteen suosion ja lipputulojen palautumisen verkkainen vauhti vaikuttavat edelleen. Jotta MAL-sopimuksen tavoitteisiin päästään, tulee joukkoliikenteen toimintaedellytykset varmistaa pitkällä aikajänteellä. Seuraavien vuosien aikana on myös seurattava, kuinka pysyvää pandemian aiheuttama liikkumiskäyttäytymisen muutos on ja panostaa kestävien liikkumismuotojen kilpailukyvyyn tukemiseen.
 - Koronapandemia romahdutti joukkoliikenteen matkustajamäärät ja lipputulot. Vuonna 2020 HSL:n joukkoliikenteessä tehtiin 251,9 miljoonaa nousua, kun vuonna 2019 joukkoliikennenuosuja oli vielä 396,9 miljoonaa. Edelleen vuonna 2021 matkustajamäärät olivat selvästi jäljessä vuoden 2019 matkustajamäärästä: vuonna 2021 HSL-alueella oli 235,7 miljoonaa matkustajaa, mikä on 40,6 % vähemmän kuin vuonna 2019.
 - Koronapandemia ja etätyö vähensivät myös henkilö- ja pakettiautojen arkiliikennemäärää. Vuonna 2021 henkilö- ja pakettiautojen arkiliikennemäärät jäivät Helsingin seudulla keskimäärin vajaat 10 % pienemmiksi kuin koronaa edeltäneenä vertailuvuonna 2019. Alkuvuonna 2021 liikennemäärät olivat 10–20 % ja loppuvuonna 5–10 % pienempiä kuin vuonna 2019. Kesälomien aikaan heinäkuussa liikennettä oli muutaman viikon ajan 0–2 % enemmän kuin vertailuvuonna.

Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä: tavoitteet ja kehittämispolut

- MAL-sopimukseen kirjatuille liikennehankkeille, jotka eivät ole sopimushetkellä olleet vielä suunnitteluvalmiita, neljän vuoden sopimuskausi on hankkeiden eteenpäin saamiselle tai hankkeiden toteuttamiselle liian lyhyt aika. Tulevissa sopimuksissa on syytä kiinnittää tarkempaa huomiota siihen, missä vaiheessa olevista asioista tehdään tiukkoja kirjauksia sopimukseen. Näidenkin toimenpiteiden edistäminen yhdessä on kuitenkin tarpeen.
- Maankäytön ja liikennejärjestelmän monimuotoisten haasteiden yhteensovittaminen on MAL-sopimuksen ytimessä ja näihin liittyvien ongelmien ratkaisemiseen pitää kiinnittää erityistä huomiota. Tässä MAL-sopimuksessa näitä asioita ovat esimerkiksi lähijunavarikoiden ja raskaiden ajoneuvojen palvelualueiden sijoittuminen sekä korvaavan ratkaisun löytäminen Santaradalle, joka vaikeuttaa merkittävästi Vantaan ratikan toteutusta. Radan kunnossapidon kannalta varikko pääkaupunkiseudulla on kuitenkin välttämätön. Ratkaisuja pitää etsiä monenkeskisesti.
- Haasteita MAL-sopimuksen tavoitteiden toteuttamiselle tulevina vuosina aiheuttaa myös muuttunut maailmantilanne. Sen vaikutukset koko yhteiskunnan toimintaan ovat mittavia ja vaikuttavat laajasti monella sektorilla. Energianhinta ja sen myötä liikenteen kustannukset ovat nousussa. Tämä nostaa myös joukkoliikenteen kustannuksia ja lisäksi kuntien kiristynyt taloustilanne tuo painetta joukkoliikenteen rahoitukseen.

Asuminen ja elinympäristön laatu: tavoitteet ja kehittämisspolut

- Koronapandemia ei ole näkynyt asuntotuotantomäärissä viime vuosina; valmistuneita asuntoja on ollut Helsingin seudulla vuosittain yli tuotantotavoitteen ja monissa kunnissa on rikottu ennätysiä asuntotuotannon määrässä. Maailmantilanteen muutos heijastunee kuitenkin tulevaisuudessa myös rakentamiseen ja saattaa hillitä asuntotuotantoa tulevina vuosina.
- Lähtömuutto seudun ytimeistä ja kerrostalovaltaisilta alueilta on ollut nousussa pandemiavuosina 2020-21 ja aiempien vuosien kotimainen muuttovoitto pääkaupunkiseudulle on käänntynyt muuttotappioksi. KUUMA-kunnissa muuttovoitot ovat edelleen kasvaneet merkittävästi. Helsingin seudun kuntien väkiluku kuitenkin kasvaa edelleen muiden väestönmuutoksen tekijöiden, kuten maahanmuuton ja syntyvyyden kasvun ansiosta. Muutokset muuttoliikkeessä ovat suhteellisen pieniä, eikä suunnan muutoksen kestoa tai pysyvyyttä voida vielä arvioida.
- Asumiseen tarkoitettun asemakaavavarannon määrä on pysynyt ennallaan Helsingin seudulla ja sitä on riittävästi nykytason asuntotuotannon ylläpitämiseen, yli 10 milj. k-m². Erityisesti kerrostalovaranto on kasvanut viime vuosien aikana. Kerrostalovarannon osuus on noussut viime vuosikymmenen ajan ja se on nyt jo lähes puolet koko asumiseen osoitetun kaavavarannon määrästä. Haasteen kaavavarannon kertymiselle ja ylläpitämiselle muodostavat paikoin pitkiksikin venyvät valitusprosessit, joita kohdistuu merkittävään osaan hyväksytyjä kaavoja.
- Asuntotuotannon ja -kaavoituksen painottuminen vahvasti kerrostaloihin viime vuosina on näkynyt pienten asuntojen määrän voimakkaana kasvuna. Yksiöiden osuus asuntotuotannosta on kasvanut ja lisäksi keskimääräinen huoneistoala on pienentynyt kaikissa huoneistotyypeissä. Asuntotuotannon monipuolisuuteen tulisi kiinnittää jatkossa enemmän huomiota.
- Kohtuuhintainen asuntotuotanto on jäänyt viime vuosina hieman MAL-sopimuksessa asetetuista tavoitteista, etenkin pääkaupunkiseudulla. Syitä on useita, esimerkiksi yleinen asuntomarkkinoiden kuumentuminen, rakennuskustannusten nousu, vapaan markkinaehtoisien vuokra-asuntotuotannon suuri määrä ja ongelmat muun tuotannon kanssa yhteisissä pysäköintiratkaisuissa. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon haasteita tulisi ratkoa laaja-alaisella yhteistyöllä eri tahojen kesken.

Kestävä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelmä

Maankäyttö

- asuntokaavoitustuotanto ja sen sijoittuminen
- asuntokaavoitustavoitteiden toteutuminen
- valtion kunnallistekniikan avustukset
- valtion kiinteistöomaisuuden luovutukset asumiskäyttöön

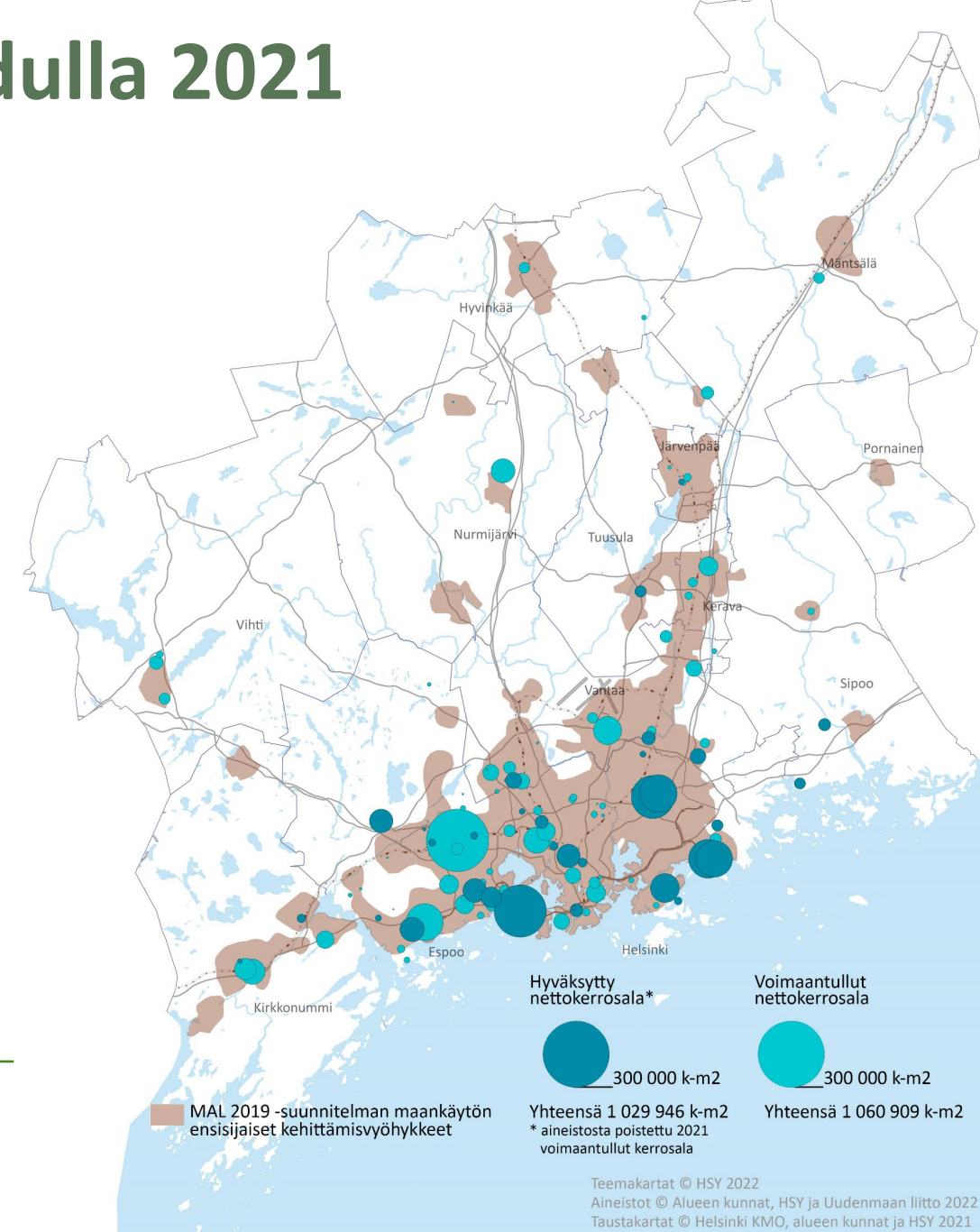
Maankäyttö

– kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2021

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
1. Kuntien asuntokaavoituksesta vähintään 90 % maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille.	Edistyy	Helsingin seudun kuntien kaavoittamasta asumisen kerrosalasta 94 % sijoittui maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille 2021.
2. Valtion kunnallistekniikka-avustusta vähintään 10 milj. € maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille.	Edistyy	ARA myönsi 2021 Helsingin seudulle 15,7 milj. € infra-avustuksia. Kohteita oli Espoossa, Helsingissä, Vantaalla, Hyvinkäällä, Kirkkonummella ja Tuusulassa.
3. Valtio osoittaa omistamaansa maata asuntotuotantoon.	Edistyy	Toteutuneita kiinteistökauppoja vuonna 2021 5 kpl. Kohteista neljä Helsingissä ja yksi Vantaalla. Useita suuria hankkeita on valmisteilla.
14./1 Kunnissa valmistuu asuntotonttien asemakaavoja (asumiseen tarkoitettua rakennusoikeutta) koko kaudella 6 milj. k-m ² (vuodessa 1,5 milj. k-m ²).	Edistyy	Kunnissa hyväksyttiin vuonna 2021 1,57 milj. k-m ² asumisen kaavoja. Se on 104 % vuosittaisesta tavoitteesta. Hyväksytyjen asemakaavojen asumiseen varattua kerrosalaa tuli voimaan 1,06 milj. k-m ² .
15. Kunnat varmistavat ensisijaisten vyöhykkeiden asemakaavojen toteuttamisedellytykset ja tonttien käyttöön saamisen.	Edistyy	Asuntoja valmistuu ensisijaiselle vyöhykkeelle sovitussa määrin (2020-21 lähes 35 000 asuntoa eli 94 % asuntotuotannosta), mikä kertoo siitä, että toteuttamisedellytykset ovat kunnossa.

Asuntokaavoitus Helsingin seudulla 2021

- Vuonna 2021 hyväksyttiin 1,6 milj. kerrosneliometriä asumisen kaavoja. Asumisen kaavojen kerrosalaa tuli voimaan n. 1 milj. kerrosneliometriä.
- Hyväksytystä asuntokaavoituksesta 94 % sijoittui MAL 2019 –suunnitelman ensisijaisille vyöhykkeille.
- Kaavoitetusta asuinkerrosalasta 93 % oli kerrostaloille, 2 % rivi- ja ketjutaloille ja 5 % pientaloille.
- Asumisen kaavoja hyväksyttiin 89 kpl, joista 24:sta valitettiin. Valitusprosessissa on 61 % hyväksytystä asuinkerrosalasta.

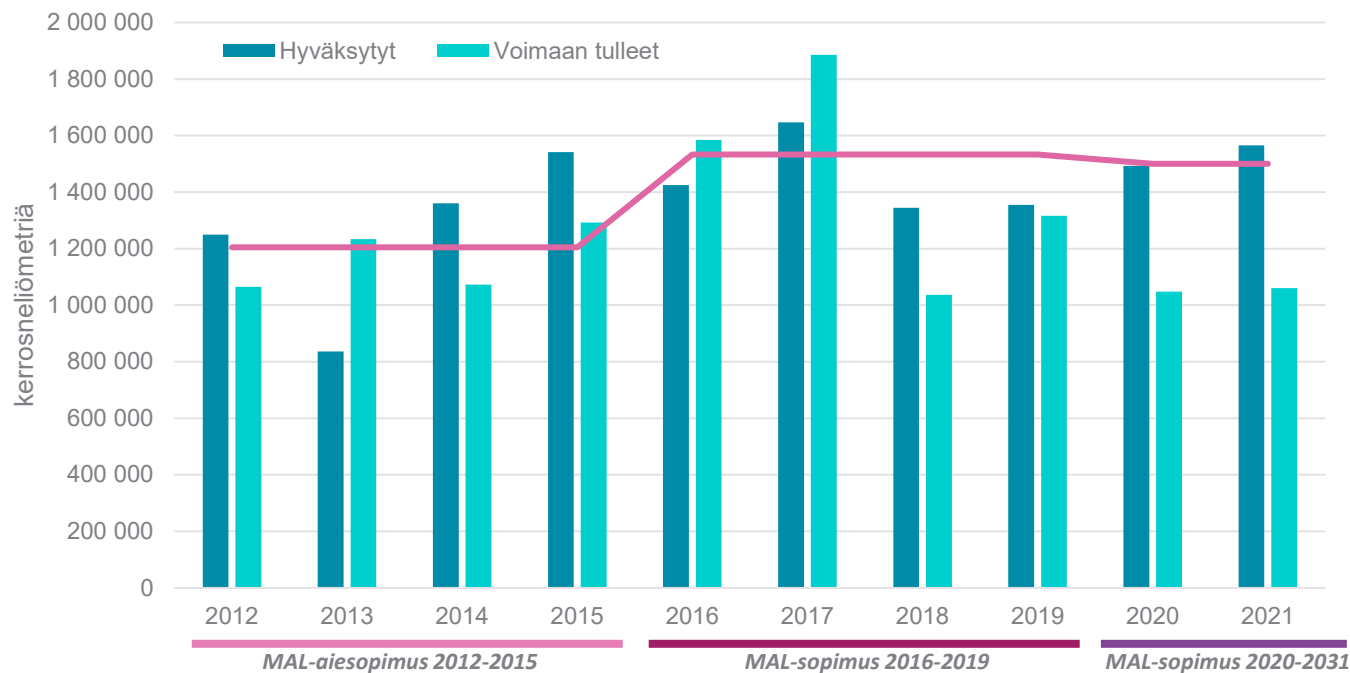
Sovittu toimenpide:

1. Kunnat sijoittavat uudesta asuntokaavoituksesta (kerrosneliometreinä) vähintään 90 % MAL 2019 –suunnitelmassa esitetyille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille

Hyväksytty ja voimaan tullut asuntokaavoitus suhteessa tavoitteisiin

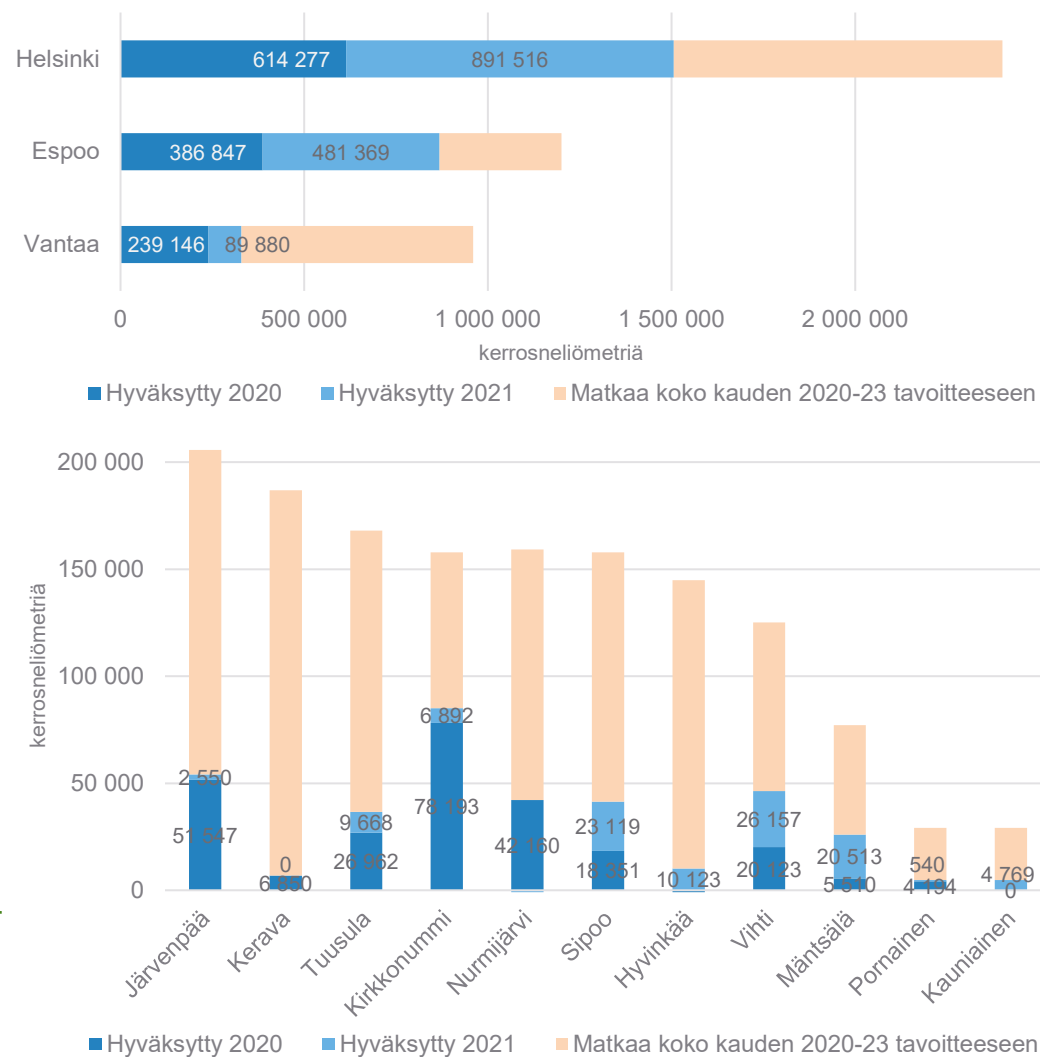
Hyväksytyn ja voimaan tulleen asuntokaavoituksen määrä ja tavoitteet MAL-sopimuskausilla

- Vuoden 2021 kaavoitustavoitteen (1 500 000 k-m²) toteuma oli 104 %.
- Asemakaavojen asumisen kerrosalaa tuli voimaan 1,0 milj. k-m².
- Kunnittainen vaihtelu on suurta.

Hyväksytty asuntokaavoitus suhteessa tavoitteeseen kunnittain 2021

Yhteensä 1,566 milj. k-m²

Sovittu toimenpide:

14 (/1). Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu asuntotonttien asemakaavoja (asumiseen tarkoitettua rakennusoikeutta) yhteensä 6 milj. kerrosneliömetriä. (kuntakohtainen asemakaavoitustavoite sopimuksen liitteessä 2)

Valtion toimenpiteet

Kunnallistekniikka-avustukset

- ARA myönsi kunnallistekniikka-avustusta Helsingin seudulle vuonna 2021 15,7 miljoonaa euroa.
- Kohteita oli Espoossa, Helsingissä, Vantaalla, Hyvinkäällä, Kirkkonummella ja Tuusulassa.
- Tuusulan kohde ei ole maankäytön ensisijaisilla vyöhykkeillä.
- Kaksi kohdetta on määritelty täydennysrakentamiskohteiksi.

Senaatti-konsernin hallinnoiman valtion kiinteistöomaisuuden luovutukset asumisen käyttötarkoitukseen

- Senaatti- kiinteistöt toteutti vuonna 2021 viisi luovutusta Helsingin seudulla: 4 Helsingissä ja 1 Vantaalla.
- Useita kohteita on valmistelussa.
- Senaatin Asema-alueet Oy:llä ei ollut toteutuneita luovutuksia vuonna 2021, viisi kehitysprojektia on käynnissä Helsingin seudun asemanseuduilla.

Sovitut toimenpiteet:

2. Valtio osoittaa kunnallistekniikka-avustusta vähintään 10 miljoonaa euroa vuodessa MAL 2019 –suunnitelman mukaisilla maankäytön ensisijaisilla vyöhykkeillä sijaitseville kohdealueille. Painopiste avustusten kohdentamisessa on täydennysrakentamisessa.

3. Valtio osoittaa omistamaansa maata asuntotuotantoon myymällä, vaihtamalla ja tarvittaessa maankäyttösopimuksia hyödyntäen. Tavoitteena on varmistaa kuntien ja kansalaisten tasavertainen kohtelu sekä valtion kokonaisuus. Valtio vaikuttaa omistajaohjauksessaan siihen, että valtion tarpeista vapautuvat asuntorakentamiseen soveltuvat alueet luovutetaan kohtuuhintaisesti ensisijaisesti kunnille tai toissijaisesti muulle alueen lopulliselle asuntotuotannon tarjoajalle.

Liikenne

Kooste sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta

Liikenne – kooste toimenpiteiden toteutumisesta 2021

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
4.1 Lähijunaliikenteen varikot	Merkittäviä haasteita	Sijoittumisesta ei ole päätetty. Junakalustoyhtiön varikkoselvitys on käynnissä ja sen on tavoitteena valmistua kesällä 2022. Kokonaisuus edellyttää toteutuspolusta päättämistä ja kaavavalmiutta (maakunta-, yleis-, asemakaavat). KHO on myöntänyt valitusluvan Rantaradan varikon maakuntakaavamerkinnästä keväällä 2022.
4.2 Espoon Kaupunkirata	Edistyy	Rakentamissuunnittelu käynnissä. Esirakentaminen alkaa v. 2022. Varsinainen rakentaminen 2023, valmistuu arviolta 2028.
4.3 Päärata Pasila-Riihimäki 2. vaihe	Edistyy	Kytömaa-Ainola -välin rakentamissuunnittelu on käynnissä ja rakentaminen aloitettiin joulukuussa 2021. Purola –Jokela -välillä rakentamissuunnittelu käynnistyy 2023.
4.4 Keravan liityntäpysäköinti	Kaipaa huomiota	Hanke on viivästynyt uudelleen käynnistyneen asemanseudun suunnittelun takia. Rakentaminen käynnistyy aikaisintaan v. 2023.
4.5 Helsinki-Pasila 4.5.1 Liikennöintimallin päivitys 4.5.2 Ratasuunnitelma ja muut toimenpiteet	Edistyy	Helsinki-Pasila-välin ratakapasiteettia ja liikennekysyntää koskeva selvitys valmistuu v. 2022 aikana. Helsinki-Pasila selvityksen alustavat tulokset valmistuvat 06/2022 ja lopulliset tulokset 10/2022. Pisan ratasuunnitelman voimassaoloa on jatkettu 2025 loppuun.
4.6 Santarata	Merkittäviä haasteita	Santarata vaikeuttaa merkittävästi Vantaan ratikan toteutusta. Santaradasta on laadittu selvitys, jonka perusteella ei löytynyt korvaavaa paikkaa. Väylävirasto on laatimassa selvitystä Etelä-Suomen alueen kunnossapidon tarpeista. Etsitään vielä uusia mahdollisuuksia mm. varikoiden yhteydestä. Radan ¹⁷ kunnossapidon kannalta varikko pääkaupunkiseudulla on välttämätön.

Liikenne – kooste toimenpiteiden toteutumisesta 2021

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
5.1 Vihdintien pikaraitiotie	Edistyy	Hankesuunnittelu organisoituu alkuvuodesta 2022. Kaupunki ja valtio sopivat rahoituksesta MAL-sopimuksen mukaisesti.
5.2 Vantaan ratikka	Edistyy	Vantaan ratikan kaavarunkotyö, asemakaavat, katusuunnitelmat, alustavat rakennussuunnitelmat sekä Tikkurilan tunnelin osalta rakennussuunnitelmat etenevät aikataulussa. Aikataulu tähtää siihen, että kevääseen 2023 mennessä saadaan laadittua luotettava kustannusarvio sekä kattava arviointi hankkeen vaikutuksista. Hankkeen toteutuksesta päätetään vuonna 2023. Rakentaminen voisi alkaa aikaisintaan vuonna 2024 ja liikennöinti vuonna 2028. Traficom myönsi 24.5.2021 327 500 euroa valtionavustusta Vantaan ratikan suunnitteluun vuoden 2020 osalta ja 9.5.2022 yhteensä 5 620 029 euroa vuoden 2021 osalta. Traficom on siten myöntänyt suunnitteluun 5 950 029 euroa vuosien 2020 ja 2021 osalta.
5.3 Viikin-Malmin pikaraitiotie	Edistyy	Yleissuunnitelman valmistelu on käynnissä, tarkennukset jatkuvat. Päätöksentekoon 2023.
6 Valtion avustukset julkisen henkilöliikenteen palveluiden järjestämiseen	Edistyy	Traficom on myöntänyt MAL-sopimukseen sidotun perusrahoituksen ja ilmastoperusteisen rahoituksen HSL:lle sopimuksen mukaisina. Tämän lisäksi HSL on saanut lisävaltionavustusta harkinnanvaraisista osuuksista. Valtion normaalin talousarvion ulkopuolelta joukkoliikenteen toimivaltaiset viranomaiset saivat valtakunnallisesti kolmessa lisätalousarviossa yhteensä 220M€. HSL:n osalta tuet myönnettiin 2020 ja 2021. Uudenmaan ELY-keskus myönsi vuodelle 2021 valtionavustuksia yhteensä vajaalla 1,5 miljoonalla eurolla.
7 Metron kapasiteetti	Edistyy	Hanke on jaettu kahteen osaan, joista ensimmäinen kattaa kulunvalvonnan uudistamisen ja toinen kapasiteetin merkittävän kasvattamisen. Ensimmäisen osan kustannusarvio on n. 110 M€. Hankesuunnitelma on valmistumassa ja tulossa päätöksentekoon keväällä 2022, jolloin valtio voi sovitusti arvioida metron kehittämishankkeita kokonaisuutena.

Liikenne – kooste toimenpiteiden toteutumisesta 2021

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
8 KUHA-hankkeet	Edistyy	KUUMA-seudun hankkeista on valmistunut kaksi ja vuonna 2022 valmistuu viisi hanketta. Vuonna 2023 arvioidaan valmistuvan yhdeksän hanketta. KUHA-työryhmä seuraa hankkeiden etenemistä. Espoon kaupunkiradan baana toteutetaan radan rakentamisen yhteydessä, rakentamissuunnittelu on käynnissä. Myös muut hankkeet etenevät sovitusti.
9 Raskaan liikenteen palvelualueet	Kaipaa huomiota	VT3:n varrella Vantaalla kohde yleiskaavassa ja ELY jatkaa kohteen suunnittelua. VT4:n/MT145:n risteyksessä olevassa kohteessa paljon epävarmuustekijöitä ja on epätodennäköistä, että toteutus saadaan liikkeelle ennen vuotta 2023. Yönylipysäkointi on toteutumassa Vantaalle lentoaseman lähelle.
10 Kävely ja pyöräily	Edistyy	Traficom myönsi kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman valtionavustusta Helsingin seudun kuntien katuverkolla toteuttavalle 10 hankkeelle yhteensä yht. runsaat 6,7 M €. PKS-seudulla ja KUUMA-kunnissa on on päällystetty pääasiassa pyöräilyn pääverkkoa.
11 Ruuhkamaksut	Merkittäviä haasteita	Valmistelua ei ole aloitettu toistaiseksi.
12 MAL-suunnittelu	Edistyy	MAL 2023:n suunnittelu etenee puiteohjelmassa määritellyn aikataulun mukaisesti. Visio, tavoitteet ja mittarit on hyväksytty HSL:n hallituksessa ja HSYKissä ja KUUMA-johtokunnassa. Ensimmäinen suunnitelmaversio on valmistunut keväällä 2022.

Liikenne – kooste toimenpiteiden toteutumisesta 2021

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
13 Matkaketjut, raportointi, digitalisaatio, automatisaatio	Edistyy	Automaation tiekartta on valmistunut ja raportti julkaistiin maaliskuussa 2022. Traficom julkaisi syksyllä 2021 ensimmäisen version liikennejärjestelmäanalyysistä eli analyysin liikennejärjestelmän strategisesta kokonaiskuvasta. Joulukuussa 2021 aloitettiin matkaketjujen esittämisen pelisääntöjen laadinta valtakunnallisessa Digitransit-projektissa yhdessä Fintrafficin, HSL:n ja TVV LMJ Oy:n kanssa.

Asuminen ja elinympäristön laatu

- asuntotuotanto ja tavoitteiden toteutuminen
- asuntotuotannon sijoittuminen
- ARA-tuotanto
- käynnistysavustukset ja A-Kruunun asuntotuotanto
- asunnottomuuden puolittaminen

Asuminen – kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2021

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
14./2 Helsingin seudulle valmistuu 16 500 asuntoa vuodessa.	Edistyy	Helsingin seudulle valmistui 19 019 asuntoa vuonna 2021.
16. Valtion tukeman korkotukituotannon osuus on PK-seudulla 30 % kokonaistavoitteesta (3 786 asuntoa). Kunnat huolehtivat että 20 % asuntotuotannosta (2 524 asuntoa) on tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa.	Kaipaa huomiota	PK-seudulle valmistui 3 229 valtion tukemaa asuntoa. Se on 85 % tavoitteesta. Tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa valmistui 2 151 asuntoa. Se on 85 % tavoitteesta.
17. Valtion tukeman korkotukituotannon osuus on KUUMA-kunnissa 20 % kokonaistavoitteesta (775 asuntoa). Kunnat huolehtivat että 10 % asuntotuotannosta (386 asuntoa) on tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa.	Edistyy	KUUMA-seudulle valmistui 865 valtion tukemaa asuntoa. Se on 112 % tavoitteesta. Tavallista 40-vuotista korkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa valmistui 502 asuntoa. Se on 130 % tavoitteesta.

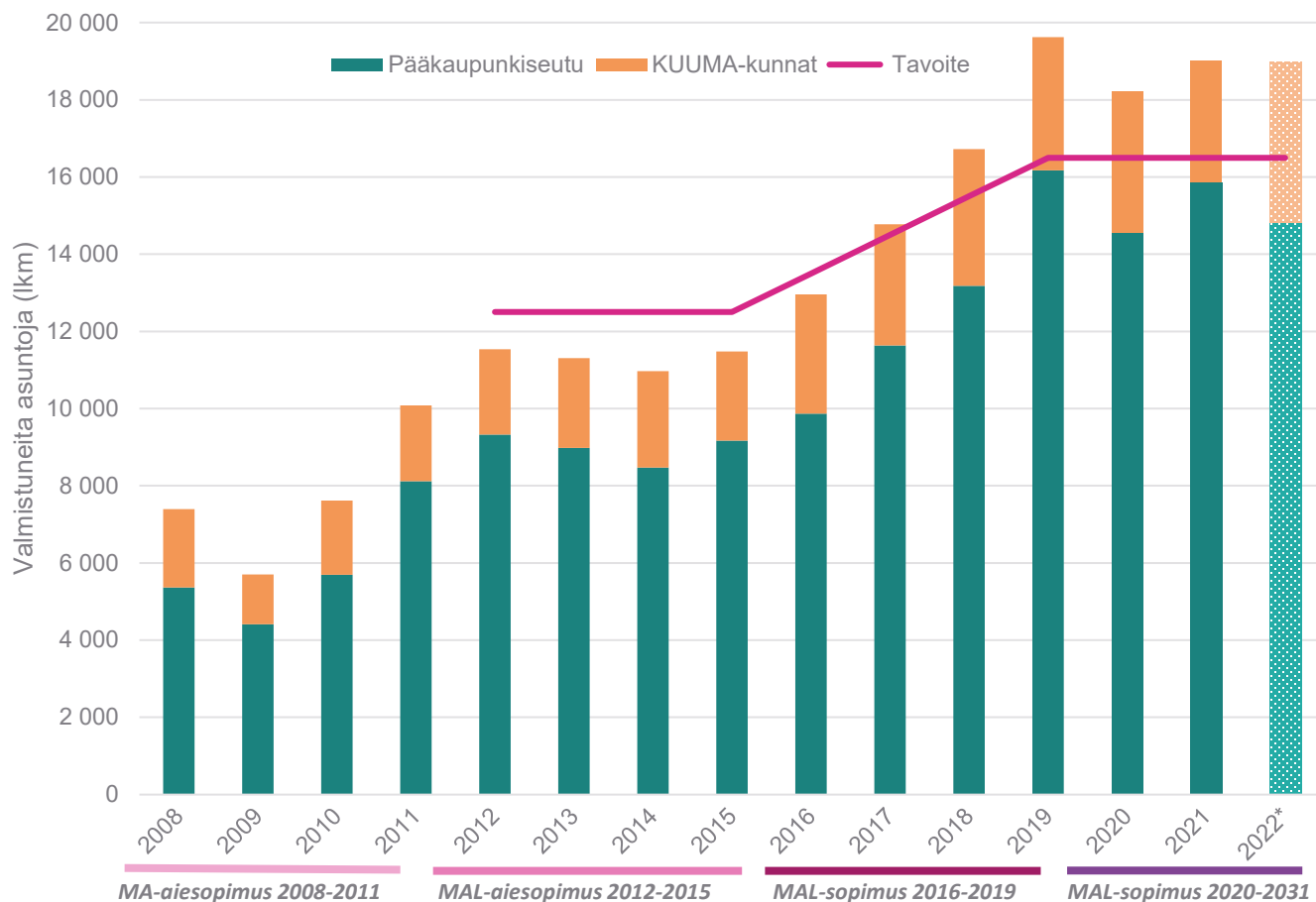

Asuminen – kooste MAL-sopimuksen toimenpiteiden toteutumisesta 2021

Toimenpide	Edistyminen	Lisätietoja
18. Selvitetään yhteistyössä edellytyksiä nostaa valtion tukeman asuntotuotannon osuutta.	Edistyy	Valtion tukemaa asuntotuotantoa on mahdollistettu korottamalla korkotukivaltuuden määrää. Kehitetty valtion tukemaa asuntotuotantoa koskevaa lainsäädäntöä ja yhteistyötä asuntopolitiikassa.
19. Valtio osoittaa tavallisille 40-vuotisille korkotuki-vuokra-asunnoille käynnistysavustuksia 20 milj. €/vuosi maankäytön ensisijaisilla vyöhykkeillä.	Edistyy	Käynnistysavustuksia on myönnetty 2021 Helsingin seudulla 1 679 asunnolle yhteensä 17 420 000 €. Kaikista 25:sta avustuskohteesta 23 sijaitsi maankäytön ensisijaisilla vyöhykkeillä.
20. A-Kruunu rakennuttaa tavallisia 40-vuotisia korko-tukivuokra-asuntoja. Tavoitteena kasvattaa tuotantoa siten, että 2021 vuotuinen aloitusten määrä on n. 800, joista 600 Helsingin seudulla ja 15 % puukerrostaloasuntoja.	Kaipaa huomiota	Vuonna 2021 A-Kruunu aloitti 191 asunnon (46 Helsingin seudulla) rakentamisen ja vuoden vaihteessa 31.12.2021 rakenteilla oli yhteensä 771 asuntoa (567 Helsingin seudulla). Suunnittelussa A-Kruunulla oli yhteensä yli 1 100 asuntoa Helsingin seudulla.
21. Ehkäistään ja vähennetään asunnottomuutta. Tavoitteena asunnottomuuden puolittaminen 2023 mennessä. Helsinki, Espoo, Vantaa, Hyvinkää ja Järvenpää osallistuvat asunnottomuuden yhteistyöohjelmaan.	Edistyy	ARA:n kunnilta keräämien tietojen mukaan Helsingin seudun kunnissa oli vuonna 2021 yhteensä 2 013 asunnottomia. Vertailuvuodesta 2019 asunnottomien määrä on vähentynyt yli 650 hengellä.

Helsingin seudulle valmistuneet asunnot 2008-2021 ja *kuntien arvio vuodelle 2022

- Vuonna 2021 valmistui 19 019 asuntoa, mikä on 115 % sopimuksessa asetetusta vuosittaisesta tuotantotavoitteesta.
- Vuoden 2020 lievän pudotuksen jälkeen valmistui taas ennätysmäärä asuntoja.
- Vuonna 2022 arvioidaan valmistuvan lähes 19 000 asuntoa.

* Arvio perustuu vuonna 2021 alkaneeseen asuntotuotantoon ja myönnettyihin rakennuslupiin (tehty 3/2022)

Valmistuneet asunnot 2021 talotyypin mukaan

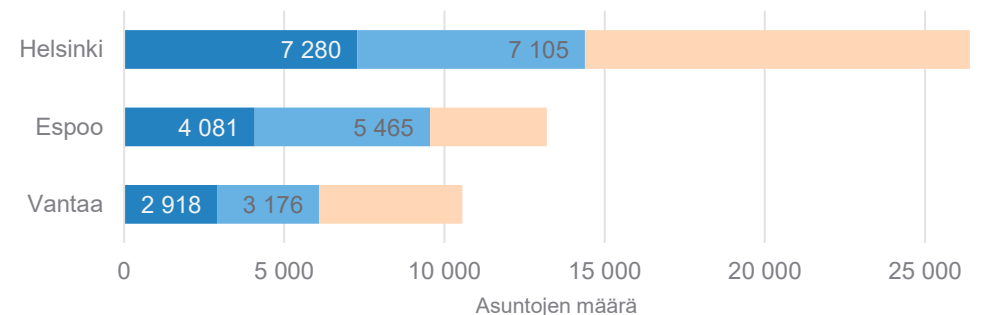
	Kerrostalo	Pientalo
PKS	89 %	11 %
KUUMA	64 %	36 %
Seutu yhteensä	85 %	15 %

Sovittu toimenpide:

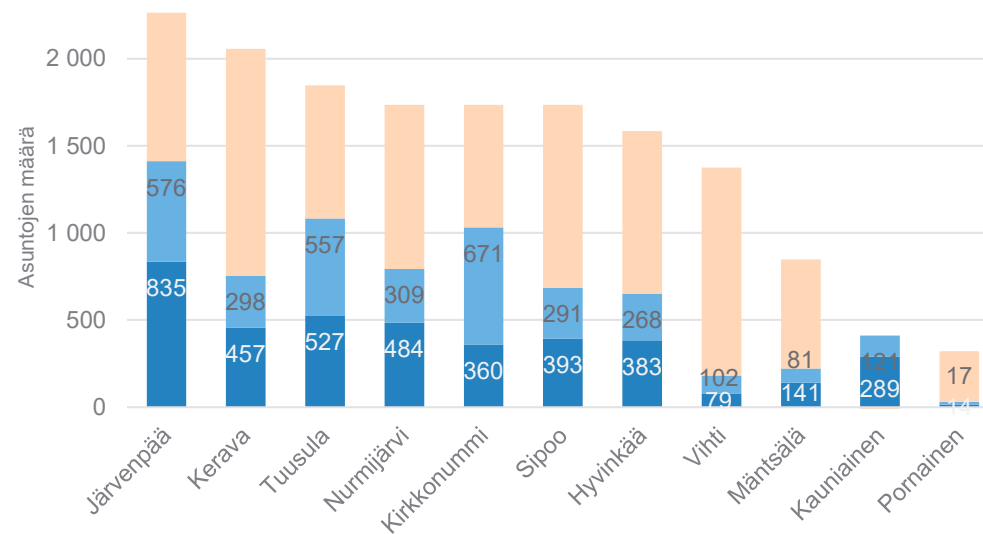
14 (/2). Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu... Tavoitteena on, että Helsingin seudulle valmistuu kaudella 2020-2023 16 500 asuntoa vuodessa...

Asuntotuotantotavoitteen toteutuminen kunnittain

- MAL-sopimuskaudella 2020-2023 Helsingin seudun asuntotuotannon tavoite on 66 000 asuntoa. Vuosittainen tavoite on 16 500 asuntoa. Vuonna 2021 valmistui 19 019 asuntoa, vuosina 2020-21 yhteensä 37 260 asuntoa.
- Vuonna 2021 kuntakohtaiset tavoitteensa ylittivät: Espoo, Kirkkonummi, Kauniainen, Tuusula, Vantaa, Helsinki ja Järvenpää.

■ Valmistuneet 2020 ■ Valmistuneet 2021 ■ Matkaa kauden 2020-23 tavoitteeseen

■ Valmistuneet 2020 ■ Valmistuneet 2021 ■ Matkaa kauden 2020-23 tavoitteeseen

Sovittu toimenpide:

14 (/2). Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu... Tavoitteena on, että Helsingin seudulle valmistuu kaudella 2020-2023 16 500 asuntoa vuodessa...

MAL 2019 -suunnitelman ensisijaiselle kehittämisvyöhykkeelle sijoittui 94 % vuosina 2020-21 valmistuneista asunnoista

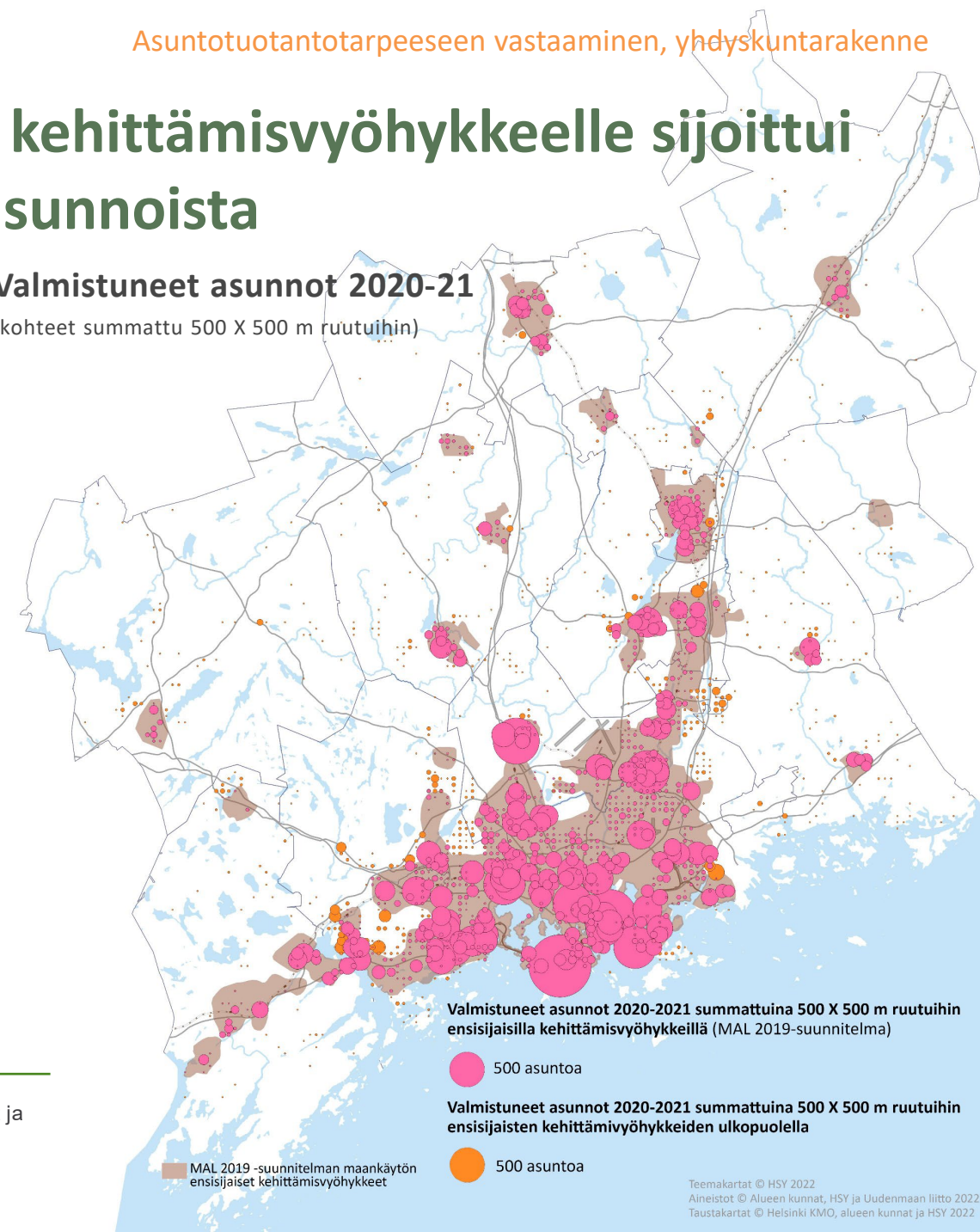
Asuntotuotanto suhteessa ensisijaisiin kehittämisvyöhykkeisiin ja asemakaavoitettuun alueeseen

- MAL 2019 –suunnitelmassa määritellyille ensisijaisille kehittämisvyöhykkeille valmistui 34 853 asuntoa eli 94 % seudun asuntotuotannosta vuosina 2020-2021.
- Valmistumista edeltävän vuoden lopussa asemakaavoitettuna olleelle alueelle valmistui 99 % asunnoista.
- Ensisijaisille vyöhykkeille valmistuvien asuntojen suuri määrä kertoo siitä, että kaavojen toteuttamisedellytykset ovat kunnossa, eikä kaavoituksen ja asuntotuotannon välillä ole pullonkauloja seudullisella tasolla. Kuntatasolla tilanne vaihtelee paljon.

	Asemakaava-alueen ulkopuolelle	Ensisijaisen kehittämisvyöhykkeen ulkopuolelle
Espoo	0,2 %	10,3 %
Helsinki	0,0 %	1,4 %
Kauniainen	0,0 %	0,0 %
Vantaa	0,4 %	5,6 %
Hyvinkää	1,4 %	6,8 %
Järvenpää	0,2 %	4,5 %
Kerava	0,7 %	12,9 %
Kirkkonummi	4,0 %	7,0 %
Mäntsälä	14,4 %	33,8 %
Nurmijärvi	5,5 %	15,8 %
Pornainen	61 %	88 %
Sipoo	12,0 %	20,5 %
Tuusula	3,4 %	13,1 %
Vihti	16,6 %	49,7 %

Valmistuneet asunnot 2020-21

(kohteet summattu 500 X 500 m ruutuihin)

Valmistuneet asunnot 2020-2021 summattuina 500 X 500 m ruutuihin ensisijaisilla kehittämisvyöhykkeillä (MAL 2019-suunnitelma)

● 500 asuntoa

Valmistuneet asunnot 2020-2021 summattuina 500 X 500 m ruutuihin ensisijaisen kehittämisvyöhykkeiden ulkopuolella

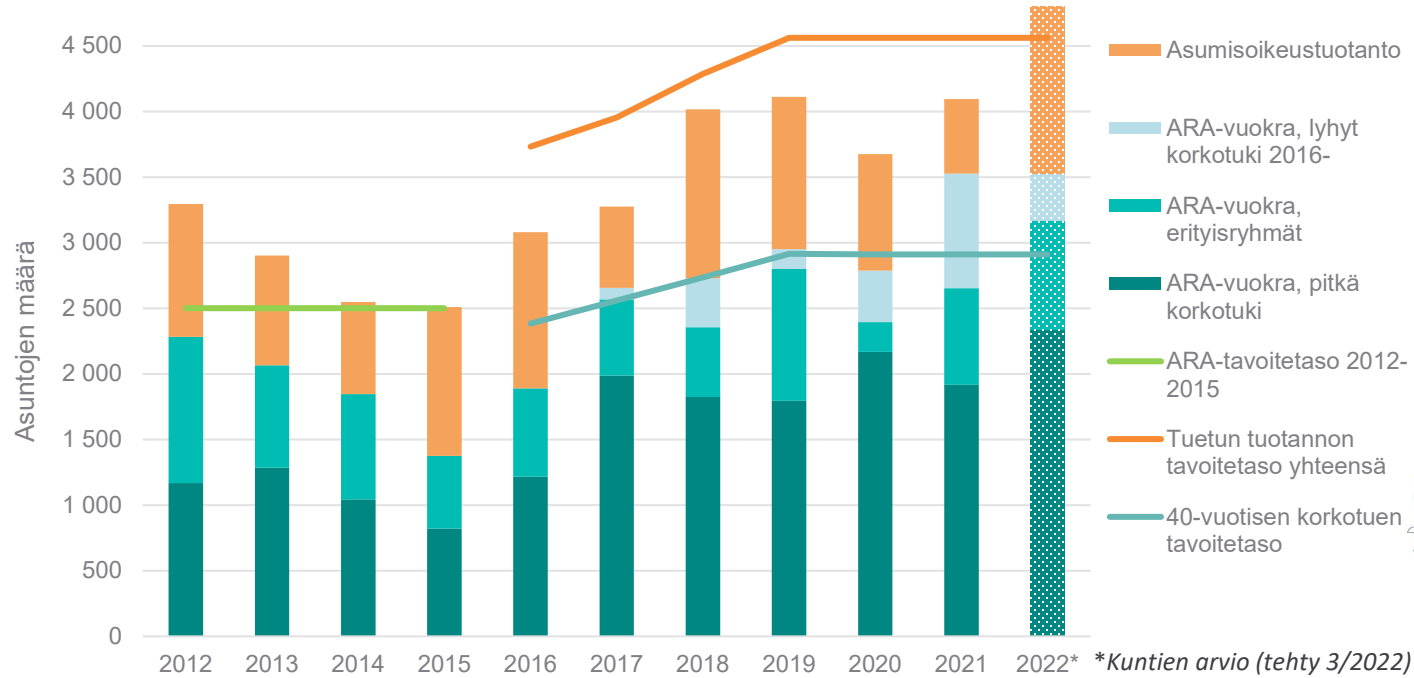
● 500 asuntoa

MAL 2019 -suunnitelman maankäytön ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet

Sovittu toimenpide: 15. Kunnat varmistavat ensisijaisten vyöhykkeiden asemakaavojen toteuttamisedellytykset ja tonttien käyttöön saamisen.

Sovittu tavoitetila: Seudulle on rakennettu vuoteen 2030 mennessä noin 200 000 uutta asuntoa, joista 90 % sijoittuu seudullisesti ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeille.

Valtion korkotukema asuntotuotanto 2012-2021

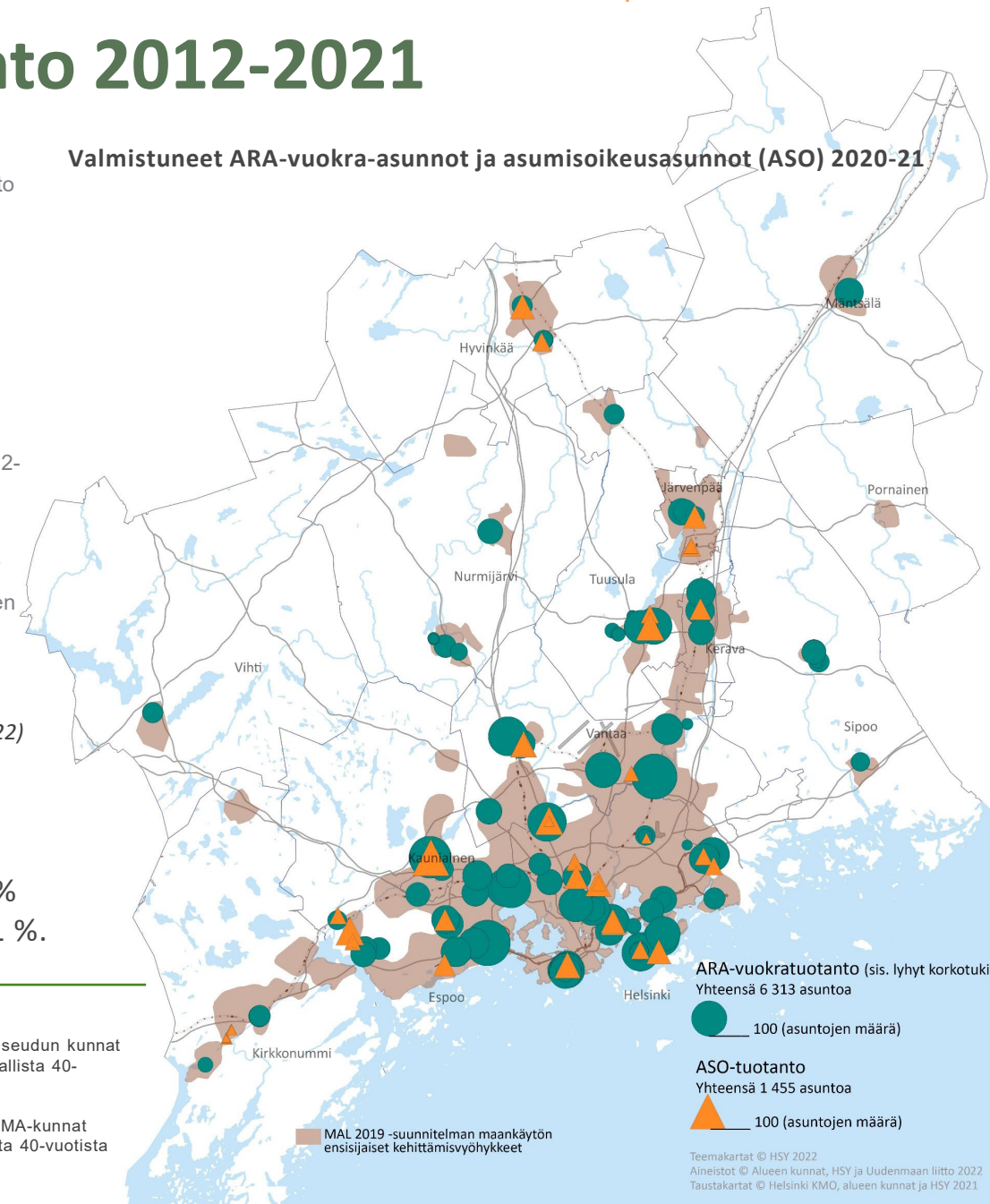
- Vuonna 2021 valmistui 1 917 normaalia ARA-vuokra-asuntoa ja 736 erityisryhmille tarkoitettua vuokra-asuntoa. Uusia asumisoikeusasuntoja valmistui 568.
- Vuonna 2021 tuetulle tuotannolle yhteensä asetetun tavoitteen toteutuma oli 90 % ja pitkäaikaisella kirkotuella rakennettavien asuntojen tavoitteen toteutuma oli 91 %.

Sovitut toimenpiteet:

16. Valtion tukeman kirkotukituotannon osuus on pääkaupunkiseudulla yhteensä 30 % PKS asuntotuotannon kokonaistavoitteesta. Pääkaupunkiseudun kunnat huolehtivat tontinluovutuksessaan tai maankäyttösopimuksissaan siitä, että pääkaupunkiseudun asuntotuotannosta 20 % on valtion tukemaa tavallista 40-vuotista kirkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa.

17. Valtion tukeman kirkotukituotannon osuus on KUUMA-kunnissa yhteensä 20 % KUUMA-seudun asuntotuotannon kokonaistavoitteesta. KUUMA-kunnat huolehtivat tontinluovutuksessaan tai maankäyttösopimuksissaan siitä, että KUUMA-seudun asuntotuotannosta 10 % on valtion tukemaa tavallista 40-vuotista kirkotukivuokra-asuntotuotantoa ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantoa. (tavoitemäärät: liite 2)

Valmistuneet ARA-vuokra-asunnot ja asumisoikeusasunnot (ASO) 2020-21

Valtion käynnistysavustukset ja A-Kruunun asuntotuotanto

ARA:n käynnistysavustukset

- Käynnistysavustuksia myönnettiin vuonna 2021 Helsingin seudulla 25 kohteeseen ja yli 1 679 asunnolle.
- Avustusten kokonaismäärä oli yli 17 miljoonaa euroa.
- Kaksi kohteista (yht. 100 asuntoa) ei ole maankäytön ensisijaisella vyöhykkeellä.

Kunta	Avustusmäärä €	Kohteiden määrä	Asuntojen määrä
Espoo	5 640 000	9	564
Helsinki	8 280 000	9	765
Hyvinkää	720 000	1	72
Kerava	710 000	2	71
Kirkkonummi	300 000	1	30
Tuusula	640 000	1	64
Vantaa	1 130 000	2	113
Seutu yhteensä	17 420 000	25	1 679

Lähde: ARA 2022

A-Kruunun asuntotuotanto

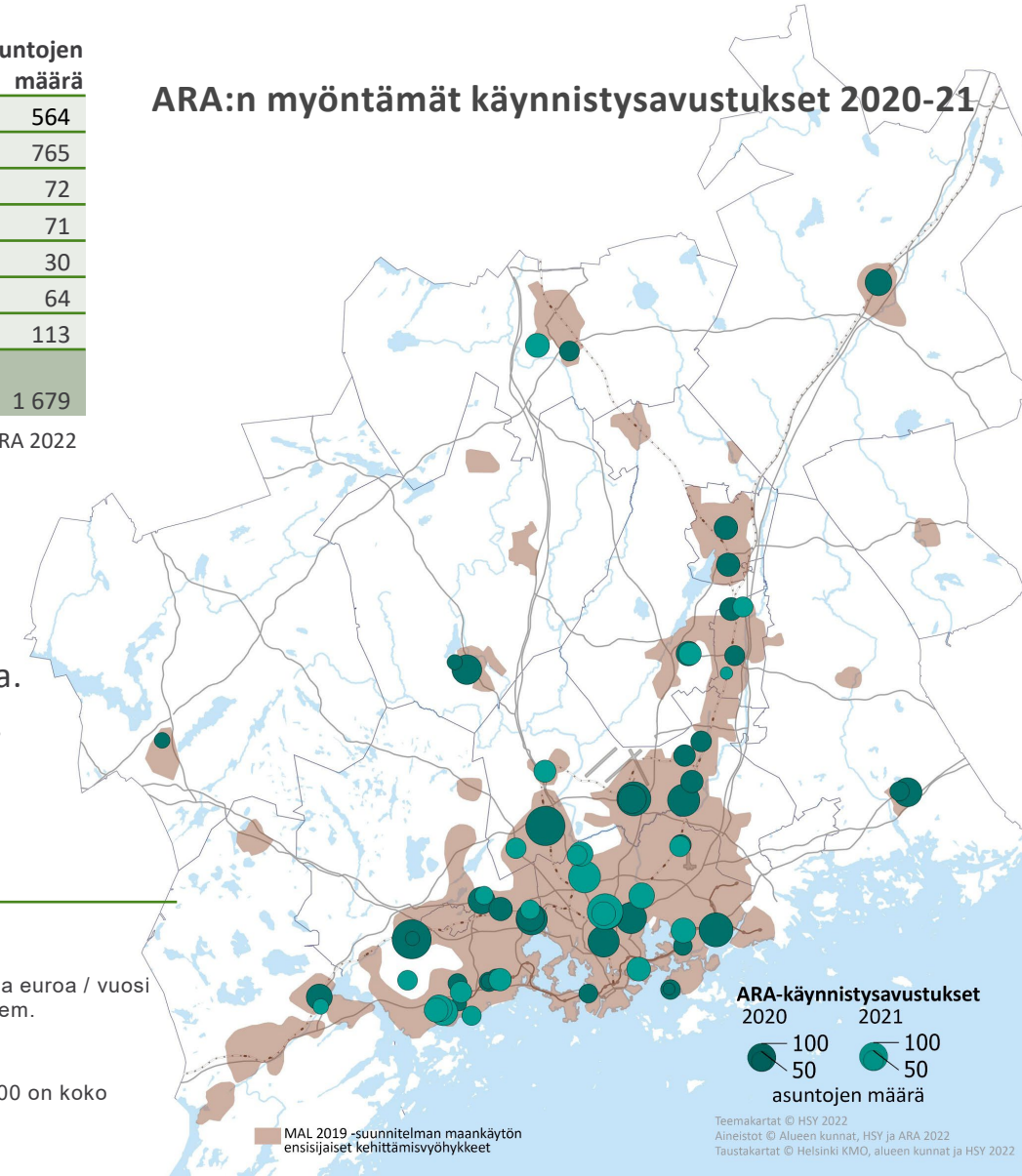
- Tavoitteena on, että yhtiö rakennuttaa vuosittain 800 asuntoa, joista pääosa on Helsingin seudulla ja muut muilla suurimmilla kasvuseuduilla.
- Rakennuttamisen perusteena on kohtuuhintaisten asuntojen merkittävä ja pitkäaikainen tarve seudulla. Lisäksi kohteiden valinnassa otetaan huomioon vuokra-asuntojen yleinen kysyntä asuinalueella ja kohteen hyvä sijainti yhdyskuntarakenteessa.
- Tavoitteena on nostaa puukerrostalojen osuus tuotannosta kolmasosaan vuonna 2024.
- Vuonna 2021 A-Kruunu aloitti 191 asunnon (46 Helsingin seudulla) rakentamisen ja vuoden vaihteessa 31.12.2021 rakenteilla oli yhteensä 771 asuntoa (567 Helsingin seudulla). Suunnitteilla A-Kruunulla oli yhteensä yli 1 100 asuntoa Helsingin seudulla.

Sovitut toimenpiteet:

19. Valtio osoittaa tavallisille 40-vuotisille korkotukivuokra-asunnoille 10 000 euron asuntokohtaista käynnistysavustusta 20 miljoonaa euroa / vuosi MAL 2019 –suunnitelman mukaisille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille rakennettaville asunnoille. Puurakenteisille kerrostaloille em. vyöhykkeillä käynnistysavustusta myönnetään 12 000 eur/asunto.

20. Valtio-omisteinen A-Kruunu rakennuttaa omistukseensa tavallisia 40-vuotisia korkotukivuokra-asuntoja. Tavoitteena on, että rakennuttamistoiminta kasvaa siten, että vuodesta 2021 yhtiön asuntoprojektien vuotuinen määrä on noin 800 asuntoa, joista noin 600 on koko Helsingin seudun alueella, ja 15 % puukerrostaloasuntoja.

ARA:n myöntämät käynnistysavustukset 2020-21

ARA-käynnistysavustukset
2020 2021
100 100
50 50
asuntojen määrä

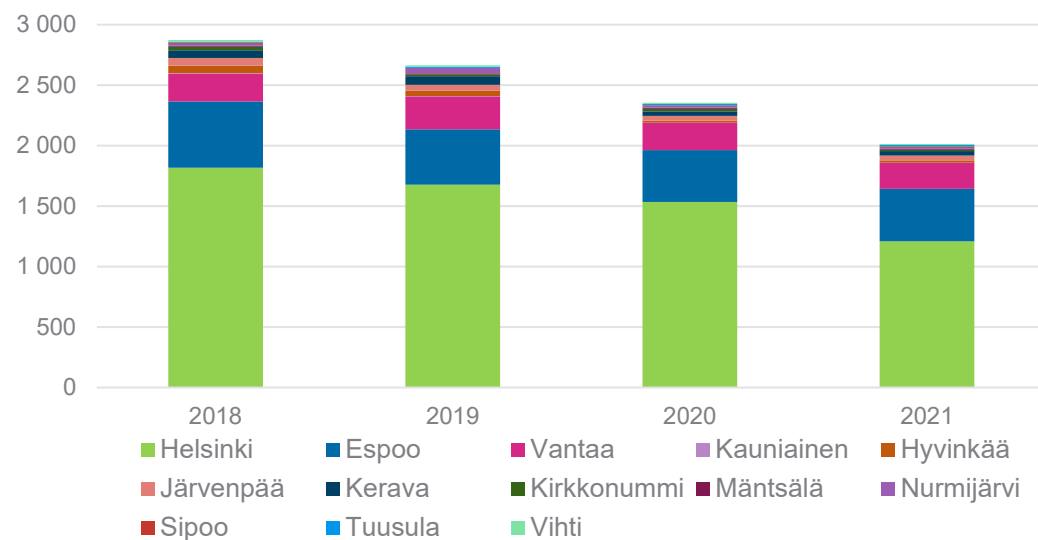
MAL 2019 -suunnitelman maankäytön ensisijaiset kehittämissvyöhykkeet

Teemakartat © HSY 2022
Aineistot © Alueen kunnat, HSY ja ARA 2022
Tastakartat © Helsinki KMO, alueen kunnat ja HSY 2022

Asunnottomuuden puolittaminen

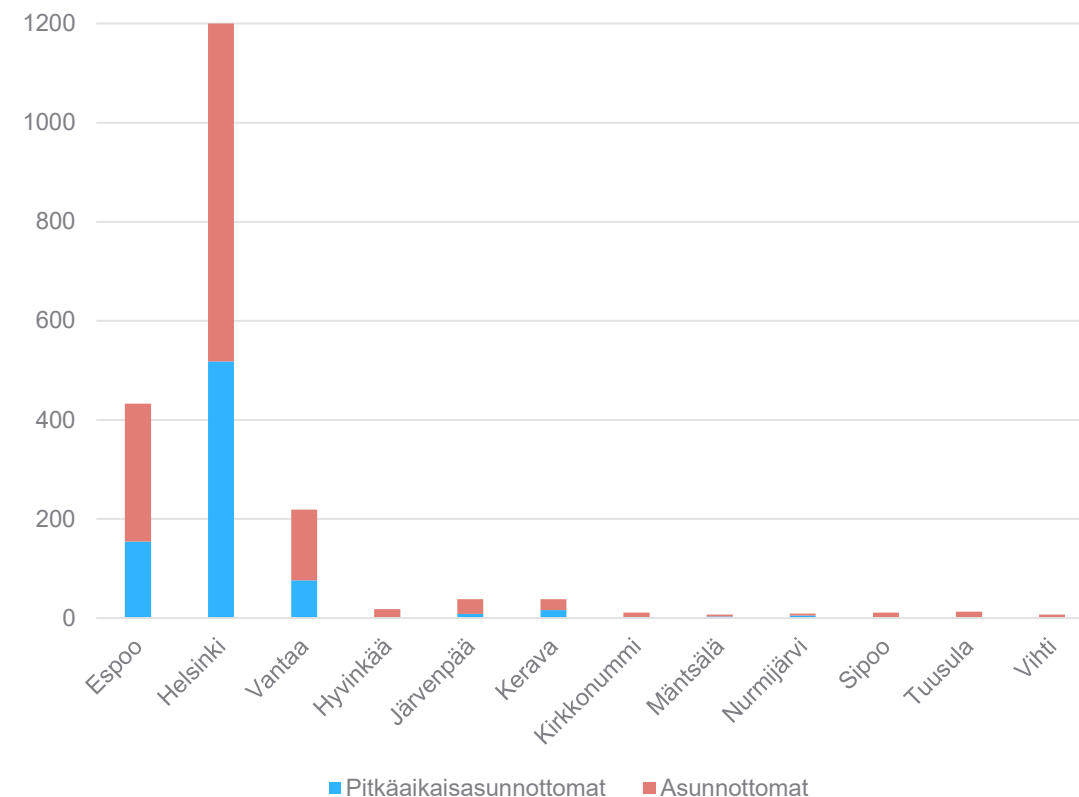
Asunnottomuuden kehitys Helsingin seudulla

- Asunnottomuuden vertailuvuodesta 2019 asunnottomien määrä laski reilulla 650:lla hengellä. Asunnottomien määrä vuonna 2021 oli yhteensä 2 013.
- Asunnottomuus keskittyy pääkaupunkiseudulle, missä oleskelee liki puolet (47 %) Suomen yksinelävistä asunnottomista ja 57 % pitkäaikaisasunnottomista.

Yksinelävät asunnottomat Helsingin seudulla vuonna 2021

Yhteensä 2 013 asunnottomia

Pitkäaikaisasunnottomat = asunnottomuus kestänyt vähintään vuoden tai toistuva asunnottomuus viimeisen 3 vuoden aikana

Lähde: ARA 2022

Sovittu toimenpide:

21. Seudun kunnat sitoutuvat yhdessä valtion kanssa ehkäisemään ja vähentämään asunnottomuutta tavoitteena asunnottomuuden puolittaminen vuoteen 2023 mennessä. Seudun kunnista Helsinki, Espoo, Vantaa, Hyvinkää ja Järvenpää osallistuvat vuosina 2020-2022 toteutettavaan asunnottomuuden yhteistyöohjelmaan, jonka tavoitteena on lisätä kohtuuhintaisten asuntojen tarjontaa asunnottomille sekä vahvistaa kuntien asunnottomuustyötä.

MUUT SOPIMUKSEN TOTEUTTAMISEN KANNALTA TÄRKEÄT VALTION TOIMENPITEET

- VLJS 2021-2032
- Fossiilittoman liikenteen tiekartta
- Rautateiden henkilöliikenteen kilpailun avaaminen
- Kestävän liikenteen vero- ja maksu-uudistus
- MRL-uudistus
- Asuntopoliittinen kehittämisohjelma
- Lähiöiden kehittämisohjelma 2020-2022
- Kestävä kaupunki –ohjelma

Valtion toimenpiteitä I (Liikenne)

Toimenpide

Aikataulu

Tilanne

VLJS/Liikenne12	- VLJS: - Investointi- ohjelman	Valtioneuvosto päätti valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2021-2032 (Liikenne 12) huhtikuussa 2021. Suunnitelman toimeenpano on käynnissä. Liikenne- ja viestintäministeriö seuraa vuosittain valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteiden etenemistä ja laatii siitä yhteenvetoraportin. Ensimmäinen yhteenvetoraportti julkaistiin lokakuussa 2021. Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteiden toteuttamisessa keskeinen haaste on, etteivät keväällä 2021 päätetty julkisen talouden suunnitelma ja vuoden 2022 talousarvio sisällä suunnitelman mukaisia määrärahoja suunnitelman toimeenpanoon. Toisaalta vielä vuonna 2022 rahoituksen puute ei merkittävästi vaikuta suunnitelman toimeenpanoon. Tämä johtuu siitä, että vuodelle 2022 ei suunnitelmassa juurikaan esitetty uusia rahoitusta edellyttäviä toimenpiteitä. Pitemmällä aikavälillä rahoituksen puute näkyy rahoitusta edellyttävien toimenpiteiden toteutumisessa: ne toteutuvat vain osittain tai niitä ei pystytä aloittamaan ollenkaan. Mikäli tilanne jatkuu samanlaisena vielä vuonna 2022, vaikeutuu suunnitelman toteuttaminen. Myös suunnitelman tavoitteiden saavuttaminen vaikeutuu, ellei rahoitusvajetta kiritä kiinni lähivuosina. Toimenpiteet, jotka eivät edellytä rahoitusta, etenevät suunnitelman mukaisesti.
Fossiilittoman liikenteen tiekartta		Fossiilittoman liikenteen tiekartasta tehtiin valtioneuvoston periaatepäätös toukokuussa 2021. Tiekartan toimeenpano on käynnissä. Tiekartan ensimmäisen vaiheen tukitoimenpiteitä sisältyy vuoden 2022 valtion talousarvioon. Ensimmäisen vaiheen toteutuminen täysin edellyttää, että toimien rahoitus nostetaan fossiilittoman liikenteen tiekartassa esitetylle tasolle. Ensimmäisen vaiheen kustannukset kohdistuvat pääosin vuosille 2022–2026. Vuosina 2022-2024 uusien tukien tarve on vuosittain noin 96 miljoonaa euroa, mutta vuodelle 2022 rahoitusta on valtion budjetissa vain noin 33 miljoonaa euroa. Tiekartan toisen vaiheen mukaiset selvitykset ovat valmistuneet syksyn 2021 aikana. Hallitus tekee kokonaisarvioin liikenteen ja koko taakanjakosektorin toimenpiteiden riittävydestä (ml. fossiilittoman liikenteen tiekartan 3. vaihe) budjettiriihen ilmastolinjausten mukaisesti maaliskuussa 2022.
Rautateiden henkilöliikenteen kilpailun avaaminen		Liikenne- ja viestintäministeriö ja VR-Yhtymä Oy ovat tehneet 9-vuotisen sopimuksen henkilöjunaliikenteen hankinnasta. Sopimuskausi on 1.2.2022-31.12.2030. Ostoliikennesopimuksen taajamajunaliikenteen palvelutarjonta ja yhteiskäyttöiset matkaliput tukevat kestävästi liikkumista HSL-alueella. Vanhat Sm2-junat korvataan VR:n toimesta uusilla lähijunilla sopimuskauden aikana.
Kestävän liikenteen vero- ja maksu-uudistus		Liikenteen verotuksen uudistamista selvittävän työryhmän loppuraportti julkaistiin 5/2021. Linkki raporttiin.

Valtion toimenpiteitä II (Maankäyttö ja asuminen)

Toimenpide	Aikataulu	Tilanne
Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus	2018-2022	Hallitus sopi 22.3.2022 asioista, jotka maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksesta toteutetaan. Eduskuntaan viedään hallituksen esitys uudeksi rakentamislainsäädännöksi sekä maankäyttö- ja rakennuslain muutos, jolla nykyiset rakentamisen pykälät kumotaan ja lakiin lisätään säännökset alueidenkäytön digitaalisuudesta. Muuta alueidenkäyttöä laajemmin muuttavaa lakiesitystä hallitus ei enää tällä vaalikaudella anna eduskunnalle. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle alkusyksystä, ja laki tulisi voimaan 1.1.2024.
Asuntopoliittinen kehittämisohjelma	2021-2028	Valtioneuvosto antoi joulukuussa 2021 eduskunnalle selonteon asuntopoliittikan kehittämisestä. Selonteossa kootaan periaatteet ja tavoitteet asuntopoliitikalle sekä esitetään tulevien vuosien ratkaisuja asumisen haasteisiin. Kehittämisohjelman avulla tavoitellaan hyvää ja kohtuuhintaista asumista kaikille sekä pienennetään asumisen ilmastokuormaa. Käytännön toteuttaminen tapahtuu muun muassa käynnistettävien lainsäädäntöhankkeiden kautta ja toteuttamalla selonteossa todetut selvitystarpeet ja muut toimenpiteet. Ohjelman toteutumista seurataan säännöllisesti, myös osana hallitusohjelman toteuttamisen seuranta.
Lähiöohjelma	2020-2022	Lähiöohjelman toteuttamista jatkettiin yhteistyössä kuntien kanssa. Helsingin seudulla jatkettiin kahdeksan lähiöiden kehittämiskokonaisuuden toteuttamista. Näistä kolmea toteutetaan Helsingissä, kahta Espoossa ja kolmea Vantaalla. Kaupungit tekevät lähiöiden kehittämisessä yhteistyötä myös ohjelman tutkimushankkeiden kanssa.
Kestävä kaupunki -ohjelma	2019-2023	Ympäristöministeriön koordinoima Kestävä kaupunki -ohjelma (2019-2023) vauhdittaa kaupunkien ja kuntien laaja-alaista kestävästä kehitystä yhteistyössä kuntien, valtion ja muiden toimijoiden kanssa. Vuonna 2021 ohjelmassa mm. kehitettiin uusia käytännön ratkaisuja viihtyisää ja terveellistä viherympäristöä edistävissä kokeiluissa, tuettiin kestävän kaupunkikehityksen hyvien käytäntöjen monistamista ja kehitettiin skaalaamisen toimintamalli ja vahvistettiin kuntien kestävyden johtamista kestävän kaupunkikehityksen indikaattorityöllä sekä yhteistyössä Kuntaliiton kanssa toteutettavalla johtamisen verkostohankkeella ja Kestävät kunnat -ennakointiprosessilla. Väliarvioinnin mukaan ohjelman alkuvaiheen toteutus on ollut onnistuneesti tietoisuutta nostava, kehitystä sparraava ja yhteistyötä rakentava, vahvuuksina erityisesti kestävyden ulottuvuuksien yhdistäminen. Kolmen ensimmäisen vuoden aikana ohjelman hankkeisiin ja sparraustoiimiin on osallistunut yhteensä noin 85 kuntaa ja 70 muuta toimijaa. Vuonna 2021 Helsingin seudun kunnat ja kuntayhtymät olivat päätoimeksijoina tai yhteistyökumppanina kolmessa hankkeessa (Espoo, Tuusula, HSY). Useissa hankkeissa oli toteuttajina tai yhteistyökumppaneina myös Helsingin seudulla toimivia yrityksiä ja yhdistyksiä. Kestävä kaupunki -ohjelman ohjausryhmässä on edustettuna kolme Helsingin seudun kuntaa (Helsinki, Espoo, Tuusula).

Lisätiedot:

MAL-sihteeristö:

Puheenjohtaja: Juha Nurmi YM

Sihteerit: Hanna Perälä LVM, Mikko Friipyöli YM

Aineistot verkossa:

www.hsy.fi/mal-seuranta

www.ym.fi/maankayton-asumisen-ja-liikenteen-sopimukset

Seurantamateriaalit:

Vilja Tähtinen HSY

Hanna Eriksson HSL

ara

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

Väylävirasto
Trafikledsverket

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

LVM
LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

HSL
HRT

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet